

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

**DESETI POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period jul – decembar 2018.**

Podgorica, mart 2019.

SADRŽAJ

Uvod.....	2
1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima.....	4
1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu.....	6
1.2. Pregovori u pregovaračkim poglavljima 23. i 24.....	5
2. Strategijski dokumenti i izvještaji.....	7
3. Politički dijalog s Evropskom unijom.....	10
4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.	11
Zaključak.....	17

U V O D

Na osnovu Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju, koja je usvojena 27. XII 2013, izrađen je Deseti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, kojim Vlada informiše Skupštinu Crne Gore o toku evropskih integracija. Prema Rezoluciji, Skupština Crne Gore na sjednicama redovnih zasijedanja razmatra polugodišnje izvještaje o toku procesa evropske integracije Crne Gore.

Deseti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju odnosi se na period od 1. VII 2018. do 31. XII 2018. Crna Gora je u izvještajnom periodu nastavila da bilježi konkretne rezultate, što se najbolje ogleda u činjenici da je otvoreno vrlo zahtjevno pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene. U izvještajnom periodu je posebna pažnja posvećena sprovođenju aktivnosti u cilju završetka nacrta pregovaračke pozicije Crne Gore za preostalo neotvoreno pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija.

Imajući u vidu posvećenost Crne Gore promovisanju evropskih vrijednosti, ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz evropske agende i njegovanju regionalnog dijaloga i dobrosusjedske saradnje, u okviru kojeg se ističe njena liderska uloga, zvaničnici Crne Gore su u drugoj polovini 2018. ugostili niz uglednih zvaničnika zemalja članica Evropske unije, kao i predstavnike evropskih institucija.

Izvještaj sadrži i osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koje se prije svega odnose na poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost i 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Osim toga, na osnovu preporuka Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje prikazan je i osvrt na ekonomski razvoj države i regionalnu saradnju, s posebnim fokusom na Berlinski proces.

1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima

Odbor za stabilizaciju i pridruživanje

Osmi sastanak **Odbora za stabilizaciju i pridruživanje** je održan 12. XII 2018. u Briselu. Na sastanku su razmatrani ostvareni rezultati u procesu pristupanja Crne Gore tokom 2018, a istaknut je i značaj Strategije za Zapadni Balkan u dijelu privrženosti Evropske unije politici proširenja. Ukazano je da je odluka o otvaranju pregovaračkog poglavlja 27 jasan pokazatelj da pregovori napreduju na osnovu ostvarenih rezultata, ali i da je konstruktivno i aktivno angažovanje svih aktera procesa pregovora od ogromnog značaja za dalji napredak države prema EU.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje

U Podgorici je 16. i 17. VII 2018. održan Petnaesti sastanak **Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore**, na kojem su poslanici Evropskog parlamenta i Skupštine Crne Gore razmatrali napredak koji Država ostvaruje u procesu evropske integracije i razmijenili mišljenja o ključnim dešavanjima u Crnoj Gori, regionu i Evropskoj uniji.

Šesnaesti sastanak **Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore** održan je 14. i 15. XI 2018. u Strazburu, a po njegovom okončanju su usvojene Deklaracija i preporuke, kao i Zajedničko saopštenje. U Zajedničkom saopštenju se navodi da Evropski parlament pozdravlja napredak u vladavini prava i do sada postignute rezultate u poglavljima 23 i 24 i naglašava da je za ukupnu dinamiku pregovaračkog procesa neophodno da cjelokupni sistem vladavine prava proizvede konkretnije rezultate.

Sektorski pododbori

Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku održan je 18. i 19. IX 2018. u Podgorici. Konstatovan je napredak u svim oblastima i istaknuta posvećenost usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom. Evropska komisija je ukazala da je ekonomska reforma vrlo važna za državu i izrazila podršku u svim navedenim oblastima, u cilju bolje integracije Crne Gore.

Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo održan je 20. IX 2018. u Podgorici. Na sastanku su predstavljene dosadašnje aktivnosti u cilju ispunjenja završnih mjerila i ukupnog napretka u pregovorima. Osim toga, pohvaljena je regionalna saradnja i još

jednom istaknuto da Crna Gora ima mogućnost da traži od evropskih partnera dodatnu finansijsku pomoć i tehničku podršku u svim oblastima.

U Podgorici je 25. i 26. IX 2018. održan **Pododbor za pravdu, slobodu i bezbjednost**. Na sastanku su predstavljeni postignuti rezultati u oblastima iz pregovaračkih poglavlja 23 i 24, a ukazano je i na buduće, prioritetne korake koji moraju biti preduzeti na planu jačanja vladavine prava, a time i postizanja sveukupnog uspjeha na planu evropske integracije.

Sastanak **Pododbora za trgovinu, industriju, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama članicama** organizovan je 23. X 2018. u Podgorici. Na sastanku je ukazano na napredak ostvaren u pregovaračkim poglavljima koje se odnose na oblasti slobodnog kretanja radnika, trgovine, ekonomskog razvoja, preduzetništva i oporezivanja, koje su od suštinskog značaja za prikupljanje sredstava i zadovoljenje očekivanja građana.

Posljednji u godini je održan sastanak **Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku** i to 22. XI 2018. u Briselu. Na sastanku je naglašeno da je realizacija infrastrukturnih projekata i velika investiciona aktivnost u oblastima civilne i turističke infrastrukture i energetskog sektora doprinijela povoljnim ekonomskim kretanjima, te da je neophodno nastaviti sa sprovođenjem fiskalne konsolidacije i implementacijom mjera u pravcu reforme tržišta rada i poboljšanja biznis ambijenta.

Zajednički konsultativni odbor između Crne Gore i Evropske unije

Jedanaesti **Zajednički konsultativni odbor između Crne Gore i Evropske unije** je održan 17. VII 2018. u Podgorici. Na sastanku je razmatrano stanje pregovora o pristupanju Crne Gore EU u poglavljima koja se odnose na socijalnu politiku i zapošljavanje, s posebnim naglaskom na socijalna prava, slobodno kretanje radnika i stanje civilnog društva u Crnoj Gori. Na sastanku je ocijenjeno da je u interesu svih zajednički rad na održivim društveno-ekonomskim promjenama koje bi garantovale kvalitetan pristupni okvir i dale legitimitet daljim i zahtjevnijim fazama transformacije crnogorskog društva.

Dvanaesti sastanak **Zajedničkog konsultativnog odbora između Crne Gore i Evropske unije** je održan 18. XII 2018. u Briselu. Sastanak je obilježila razmjena informacija o oblastima koje pripadaju pregovaračkom poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, kao i rasprava o izazovima i napretku Crne Gore u oblasti migracija. Istaknuta je posvećenost Crne Gore ispunjavanju svih preduslova za dobijanje završnih mjerila u pregovaračkim poglavljima 23 i 24 i poručeno da će Evropska komisija nastaviti da prati napredak države u ključnim oblastima.

1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu

Crna Gora je 10. XII 2018. na **Međuvladinoj konferenciji** u Briselu, otvorila **pregovaračko poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene**. Zajednički je ocijenjeno da je otvaranje ovog poglavlja još jedan uspjeh za Crnu Goru i priznanje crnogorskim institucijama za intenzivan rad na usklađivanju domaćeg zakonodavstva s propisima EU i izgradnji potrebnih administrativnih kapaciteta.

Nakon što je u prvoj polovini 2018. Crna Gora ispunila početna mjerila i uputila Uniji pismo o ispunjenju mjerila, u izvještajnom periodu je odgovoreno na set dodatnih pitanja Evropske komisije, a održana je i video konferencija s ciljem detaljnog informisanja o aktivnostima koje su preuzete kako bi se ispunio dio početnih mjerila za **pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija**. Uporedo sa tim se radilo na finalizaciji Nacrta pregovaračke pozicije za ovo poglavlje, kako bi Crna Gora spremno dočekala poziv za predaju iste i tako zaokružila otvaranje pregovora u svim pregovaračkim poglavljima.

Kolegijum za pregovore je održao XX sjednicu 6. VII 2018, na kojoj je razmotreno stanje u pregovorima i zaključeno da predstojeći izazovi u integracionom procesu iziskuju jačanje kadrovskih kapaciteta Kancelarije za evropske integracije i ustanovljavanje procedura koje će podrazumijevati nagrađivanje najodgovornijih subjekata u pregovorima na osnovu ostvarenog rezultata.

Održana je i XXI sjednica **Kolegijuma za pregovore** 24. XII 2018, na kojoj su predstavljeni dobri rezultati koje je Crna Gora postigla na planu evropske integracije i dogovoreno intenziviranje aktivnosti na ostvarivanju rezultata u svim oblastima, kako bi se dostigao ključni državni vanjskopolitički interes – članstvo u Evropskoj uniji. U posebnom fokusu su bili rezultati u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i predstojeće obaveze koje vode ka zatvaranju poglavlja.

1.2. Pregovori u pregovaračkim poglavljima 23. i 24.

Vlada Crne Gore je 26. VII 2018. usvojila **Sedmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 23. pregovaračko poglavlje – Pravosuđe i temeljna prava, za period januar – jun 2018**, s Četvrtim polugodišnjim izvještajem o realizaciji Operativnog dokumenta za sprječavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika i **Sedmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 24. pregovaračko poglavlje – Pravda, sloboda i bezbjednost, za period januar – jun 2018**. U izvještajnom periodu, za realizaciju je dospjelo ukupno 220 mjera iz Akcionog plana za 23. pregovaračko poglavlje, od čega je realizovana 21 mjera (9%), u kontinuitetu se realizuje 158 mjera (72%), djelimično je realizovano 26 mjera (12%), a nije realizovano ukupno 15 mjera (7%). Kada je u pitanju Operativni dokument, u izvještajnom periodu je dospjelo ukupno 35 mjera, od čega je realizovano šest (17%), u kontinuitetu se realizuje 15 (43%), djelimično je realizovano

osam (23%), a nije realizovano šest mjera (17%). Kada je u pitanju Akcioni plan za 24. pregovaračko poglavlje, za realizaciju su dospjele ukupno 174 mjere, od čega je realizovano 38 mjera (22%), u kontinuitetu se realizuje 91 mjera (52 %), djelimično su realizovane 22 mjere (13 %), a nijesu realizovane ukupno 23 mjere (13%).

Evropska komisija je u novembru 2018. objavila **Nezvanični radni dokument o stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori**, u kojem je konstatovan kontinuirani napredak u zakonodavnoj reformi i izgradnji institucija, kao i početni bilans ostvarenih rezultata u borbi protiv korupcije na visokom nivou i organizovanog kriminala, pranja novca i privremenog oduzimanja imovine, pri čemu su rezultati u nekim drugim oblastima ograničeni. Takođe, konstatuje se da borba protiv organizovanog kriminala daje bolje rezultate nego u prethodnim godinama, dijelom zbog ojačane policijske saradnje sa državama članicama Evropske unije.

2. Strategijski dokumenti i izvještaji

Vlada Crne Gore je 19. VII 2018. usvojila **Drugi kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020.**

Vlada Crne Gore je 26. VII 2018. usvojila **više informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora**, i to:

- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 9 – Finansijske usluge,
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 18 – Statistika,
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 19 – Socijalna politika i zapošljavanje,
- Informacija o planu ispunjenja završnog mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 20 – Preduzetništvo i industrijska politika,
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 21 – Trans-evropske mreže,
- Informacija o planu ispunjenja završnog mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 33 – Finansijske i budžetske odredbe.

U cilju održavanja dinamike u procesu pristupanja Evropskoj uniji Vlada Crne Gore je 26. VII 2018. donijela **32 odluke o obrazovanju radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije** koja se odnosi na pregovaračka poglavlja 1-24 i 26-33.

Vlada Crne Gore je 13. IX 2018. usvojila **Osamnaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period april - jun 2018.**

Takođe, Vlada Crne Gore je 27. IX 2018. usvojila **Deveti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period januar - jun 2018.** Na istoj sjednici usvojen je još jedan paket **informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora**, i to:

- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 1 - Sloboda kretanja robe;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 11 - Poljoprivreda i ruralni razvoj;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 12 - Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 13 – Ribarstvo;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 14 - Saobraćajna politika;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 16 – Porezi;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 28 - Zaštita potrošača i zdravlja;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 29 - Carinska unija i
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 32 - Finansijski nadzor.

Preostalu **Odluku obrazovanju Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 25 - Nauka i istraživanje** Vlada Crne Gore je donijela 27. IX 2018.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 4. X 2018. usvojila **Odluku o obrazovanju Komisije za evropske integracije**, kao i **Odluku o obrazovanju Radnog tijela za izradu Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2022.**

Treći kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020. Vlada Crne Gore je usvojila 18. X 2018.

Vlada Crne Gore je 25. X 2018. usvojila **Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o obrazovanju Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava.**

Vlada Crne Gore je 1. XI 2018. usvojila dodatni set **informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora**, i to:

- Informacija o planu ispunjenja završnog mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 2 - Sloboda kretanja radnika;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 4 - Sloboda kretanja kapitala;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 5 - Javne nabavke;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 6 - Privredno pravo;
- Informacija o ispunjenju završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 7 - Pravo intelektualne svojine;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 10 - Informatičko društvo i mediji;
- Informacija o planu ispunjenja završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 15 – Energetika i
- Informacija o planu ispunjenja završnog mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u poglavlju 31 - Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika.

Prilog izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period 1. januar 2018 - 20. oktobar 2018. Vlada Crne Gore je usvojila 8. XI 2018.

Vlada Crne Gore je 29. XI 2018. usvojila **Devetnaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul - septembar 2018.**

3. Politički dijalog s Evropskom unijom

Nastavljen je se pozitivan kontinuitet u dijalogu zvaničnika Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije i u izvještajnom periodu. U tom smislu zabilježeno je da su upriličeni brojni susreti predsjednika Crne Gore **Mila Đukanovića**, predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** i predsjednika Vlade **Duška Markovića** s zvaničnicima Evropske unije, država članica i drugim evropskim partnerima. Tokom susreta je istaknuto da su ključni vanjsko-politički prioriteti Vlade usmjereni na približavanje Države Evropskoj uniji, odnosno da je Vlada Crne Gore u potpunosti posvećena nastavku kvalitetnog i efikasnog ispunjavanja političkih i ekonomskih kriterijuma za članstvo u Uniji, a samim tim i jačanju kapaciteta u tom pravcu. Sagovornici državnih zvaničnika su ukazali na kontinuiranu podršku procesu evropske integracije, ističući da je Crna Gora dobar primjer u regionu i da je do sada postignut veliki napredak u pregovorima. Među susretima se ističu:

- Sastanak predsjednika Crne Gore **Mila Đukanovića** s predsjednikom Republike Italije **Serđom Matarelom** (*Sergio Mattarella*) i predsjednicom Senata Republike Italije **Marijom Elizabetom Alberti Kazelati** (*Maria Elisabetta Alberti Casellati*), saveznim kancelarom Republike Austrije **Sebastijanom Kurcom** (*Sebastian Kurz*), predsjednikom Poljske **Andžejom Dudom** (*Andrzej Duda*), predsjednikom Evropskog parlamenta **Antonijem Tajanijem** (*Antonio Tajani*) i visokom predstavnicom za vanjsku i bezbjednosnu politiku EU **Federikom Mogerini** (*Federica Mogherini*).
- Sastanak predsjednika Skupštine Crne Gore **Ivana Brajovića** s predsjednikom Bundestaga Njemačke **Volfgangom Šojbleom** (*Wolfgang Schäuble*), predsjednikom Parlamenta Republike Mađarske **Laslom Koverom** (*László Kövér*), predsjednikom Narodne skupštine Republike Bugarske **Cvetom Karajančevom** (*Tsveta Karayancheva*) i predsjednicima oba doma rumunskog parlamenta **Nikolaem Dragneom** (*Nicolae Dragnea*) i **Kalinom Tarićeanuom** (*Călin Țăriceanu*).
- Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore **Duška Markovića** s njemačkom saveznom kancelarkom **Angelom Merkel** (*Angela Merkel*), predsjednikom Vlade Mađarske **Viktorom Orbanom**, predsjednikom Vlade Rumunije **Vasilikom-Viorikom Dančilom** (*Vasilica Viorica Dăncilă*), predsjednikom Vlade Republike Bugarske **Bojkom Borisovim**, predsjednikom Vlade Finske **Juhom Sipilom** (*Juha Sipilä*) i komesarom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju EU **Johanesom Hanom** (*Johanes Hahn*).

4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje

Pravosuđe i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

U oblasti **pravosuđa**, unaprijeđen je zakonodavni okvir donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima 18. XII 2018. Vlada Crne Gore je 1. XI 2018. utvrdila Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, a 22. XI 2018. Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju. Vlada Crne Gore je 20. XII 2018. utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Vlada Crne Gore je 20. IX 2018. usvojila Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2017-2018. Prema podacima iz Drugog polugodišnjeg izvještaja za period 1. I - 30. VI 2018, od ukupno 154 dospelih aktivnosti, realizovane su 23 aktivnosti (15%), 120 aktivnosti se realizuje u kontinuitetu (78%), djelimično je realizovano pet aktivnosti (3%), a šest aktivnosti nijesu realizovane (4%).

Novi sastav Sudskog savjeta proglašen je u julu 2018. Sudski Savjet je na sjednici od 25. VII 2018. donio Odluku o imenovanju Disciplinskog vijeća, a na sjednici od 2. IX 2018. imenovana je nova Komisija za Etički kodeks sudija.

Javni oglas za predsjednike Apelacionog suda Crne Gore i predsjednika Višeg suda u Bijelom Polju, kao i interni oglas za popunjavanje tri sudijska mjesta u sudu za prekršaje, odnosno u osnovnom sudu, raspisan je 15. X 2018.

U oblasti **borbe protiv korupcije**, radi usklađivanja sa novim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, na sjednici Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije održanoj 30. X 2018. usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji predviđa isti broj izvršilaca kao i dotadašnji (ukupno 60).

U informacionom sistemu Agencije za sprječavanje korupcije razvijena je i stavljena u upotrebu funkcionalnost „kontrola slučajnim odabirom“, koja je zasnovana na novoj metodologiji za kontrolu imovine i prihoda javnih funkcionera. U cilju kontrole izvještaja o приходima i imovini izvršeno je i povezivanje sa bazama CRS-centralnim registrom stanovništva i KHOV/CDA-baza akcija i hartija od vrijednosti. Takođe je omogućen pristup Registru novčanih kazni i prekršajne evidencije, kako bi se u isti unosili prekršajni nalozi koje izdaju službenici ASK-a. U punu upotrebu stavljen je modul za Planove integriteta i obezbijedeno je da svi organi vlasti (njih oko 700) svoje Planove i Izvještaje o planovima integriteta dostavljaju elektronski, a omogućena je statistička i analitička obrada dostavljenih podataka u Agenciji.

Na planu **borbe protiv organizovanog kriminala**, nastavljeno je s unapređenjem zakonodavnog okvira. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca

i finansiranja terorizma je stupio na snagu 6. VII 2018, a Zakon o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope protiv trgovine ljudskim organima 12. VII 2018. Vlada Crne Gore je 20. XII 2018. utvrdila Predlog zakona o detektivskoj djelatnosti i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

U oblasti **borbe protiv trgovine ljudima**, Vlada Crne Gore je 4. X 2018. usvojila Izvještaj o realizaciji Strategije za borbu protiv trgovine ljudima i Akcionog plana za period 1. I - 31. VI 2018. Izrađen je predlog nacrtu nove Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024, sa pratećim akcionim planom za 2019. Vrhovni državni tužilac i direktor Uprave policije su 6. XII 2018. donijeli Odluku o formiranju Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima, kojeg čine predstavnici relevantnih institucija u ovoj oblasti.

Kada je u pitanju **borba protiv pranja novca**, u periodu 4-7. XII 2018, održano je 57. plenarno zasijedanje Komiteta Savjeta Evrope – MONEYVAL, na kojem je zaključeno da se Crna Gora izuzima iz koraka 2 MONEYVAL procedure za unapređenje usklađenosti (*Step 2, Compliance Enhancing Procedures*) i da je sada u proceduri redovnog izvještavanja. Vlada Crne Gore je 6. XII 2018. usvojila Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave kojom se nadležnosti i poslovi koje je vršila Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma prenose na Upravu policije i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma je 28. XII 2018. izradila Smjernice o izradi analize rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Kada je u pitanju **borba protiv terorizma**, u oktobru 2018, na Forumu ministara pravde i unutrašnjih poslova EU-Zapadni Balkan u Tirani, usvojen je Zajednički akcioni plan o borbi protiv terorizma, kojim su definisani zajednički ciljevi, koje će šest partnerskih zemalja Zapadnog Balkana sprovoditi uz podršku Evropske unije.

Temeljna prava

Institucije zadužene za zaštitu ljudskih prava nastavile su s jačanjem administrativnih kapaciteta, a Centar za obuku u sudstvu i tužilaštvu s organizovanjem obuka u ovoj oblasti.

Na planu **reforme zatvorskog sistema**, Vlada Crne Gore je 27. IX 2018. utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu. Vlada je 25. X 2018. utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. U cilju smanjenje zatvorske populacije Ministarstvo pravde je nastavilo sa sprovođenjem politike jačanja sistema alternativnih sankcija u Crnoj Gori. Nastavljeno je s realizacijom plana izgradnje Zatvora za sjevernu regiju Crne Gore, koji je predviđen Strategijom izvršenja krivičnih sankcija 2017-2021.

U oblasti **rodne ravnopravnosti**, u okviru programa Podrška anti-diskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti, koje sprovodi UNDP u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, a finansira Evropska unija, izrađen je novi Protokol o postupanju u slučajevima nasilja nad ženama i nasilja u porodici, koji je usvojen 28. IX 2018.

Obnovljeno je rješenje za formiranje Tima povjerenja LGBTI zajednice i Uprave policije, kao važne spona između LGBTI zajednice i Uprave policije. U nadležnosti Tima su, između ostalog, aktivnosti na planu unapređenja senzibilizacije policijskih službenika u radu sa pripadnicima LGBTI zajednice, a njegova uloga ogleda se i u prepoznavanju modaliteta rješavanja pojedinačnih slučajeva krivičnih djela i prekršaja izvršenih na štetu LGBTI osoba.

Na planu **jačanja slobode medija**, Vlada Crne Gore je 6. VII 2018. usvojila odluku o produženju mandata Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija na period od dvije godine.

Peti Izvještaj o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija za period 23. I – 23. V 2018, Vlada Crne Gore je usvojila 11. X 2018. Izvještaj je obuhvatio analizu sljedećih slučajeva: napad na novinarku ND „Vijesti“ Oliveru Lakić od 8. V 2018, uz osvrt na ranije napade na istu novinarku; napad na novinarku ND „Vijesti“ Jelenu Jovanović od 22. III 2018; slučaj bacanja eksplozivne naprave u blizini kuće novinara Seada Sadikovića od 1. IV 2018; slučaj prijetnji novinaru DN „Dan“ Vladimiru Otaševiću od 11. IX 2017; slučaj paljenja vozila novinara „Večernjih novosti“ Miroslava Drobnjaka od 11. X 2017. Komisija je, u vidu zaključka, preporučila da istrage napada na novinare i imovinu medija budu efikasnije. U odnosu na svaki od navedenih slučajeva nadležnim organima su date preporuke za unapređenje istraga, uz predlog Vladi da redovno dostavlja izvještaje o realizaciji preporuka Komisije.

Istovremeno s usvajanjem Petog Izvještaja o radu Komisije, Vlada Crne Gore je 11. X 2018. usvojila Izvještaj o realizaciji Zaključaka Vlade od 15. II 2018. donijetih povodom razmatranja Izvještaja o radu Komisije za period 23. IX 2017. do 23. I 2018, u kojem se konstatuje da su svi predmetni zaključci Vlade realizovani. Kroz ovaj izvještaj, Vlada je iskazala čvrstu opredijeljenost da u kontinuitetu afirmiše i unaprjeđuje ambijent u kojem će novinari i mediji profesionalno obavljati svoj posao bez straha za svoju budućnost. Takođe, zadužila je međuresorne timove za rasvjetljavanje napada na novinare i teška krivična djela, da intenziviraju aktivnosti i da prioritarno, blagovremeno i djelotvorno postupaju u cilju otkrivanja i sankcionisanja izvršilaca ovih djela.

Ministar unutrašnjih poslova je u oktobru 2018. formirao Tim sa ciljem rasvjetljavanja teških krivičnih djela protiv života i tijela izvršenih u prethodnom periodu

od strane nepoznatih izvršilaca na teritoriji Crne Gore, kao i rasvjetljavanja napada na novinare, druge predstavnike medija i njihovu imovinu sa zadatkom rada na predmetima iz prethodnog perioda u cilju rasvjetljavanja teških krivičnih djela protiv života i tijela, počinjenih od strane nepoznatih učinilaca na teritoriji Crne Gore i napada na novinare, druge predstavnike medija i njihovu imovinu. Takođe, Uprava policije je, u Sektoru kriminalističke policije, odredila oficira policije visokog ranga – glavni policijski inspektor, koji će koordinirati aktivnostima na cijeloj teritoriji Crne Gore. U svim centrima bezbjednosti su određena po dva inspektora kriminalističke policije koji su nosioci ovih aktivnosti na teritorijama svoje nadležnosti.

Ekonomski razvoj

Fiskalna politika je bila usmjerena na primjenu mjera fiskalne konsolidacije, prethodno definisanih Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017-2021. i Fiskalnom strategijom za period 2017-2020, kako bi se preduprijedili fiskalni rizici i preokrenuo trend javnih finansija. Dizajnirane mjere dale su pozitivne efekte i rezultirale povećanjem javnih prihoda, što je uz racionalizaciju javne potrošnje, omogućilo smanjenje deficita i zaustavilo trend rasta javnog duga, odnosno stvorilo uslove za njegovo postepeno opadanje u srednjem roku. Sprovođenje mjera usmjerenih na jačanje stabilnosti javnih finansija pratile su i dinamične stope ekonomskog rasta, što je uz unapređenje kreditnog izgleda zemlje, za rezultat imalo jačanje ukupnog ekonomskog ambijenta.

Primici Državnog Budžeta¹ u 2018. iznosili su 2.875,8 miliona eura ili 62,5% procijenjenog BDP-a za 2018. (4.604,5 miliona eura). U odnosu na prethodnu godinu ostvareni prihodi budžeta veći su za 180,1 miliona eura ili 11,5%. Značajno veće ostvarenje prihoda, u odnosu na 2017, nastalo je kao rezultat sprovedenih mjera fiskalne konsolidacije, kao i pozitivnih kretanja u makroekonomskom okruženju. Sve najznačajnije kategorije poreskih prihoda zabilježile su rast u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu je: naplata poreza na dobit veća za 38,5%, poreza na promet nepokretnosti 20,4%, poreza na dodatu vrijednost 12,4%, poreza na dohodak 11,5% i doprinosa za 6,0% u odnosu na isti period prethodne godine. U isto vrijeme i neporeski prihodi bilježe rast, tako da su naplaćene takse veće za 23,0%, naknade za 39,3%, dok su ostali prihodi dvostruko više naplaćeni kao rezultat većeg ostvarenja prihoda od kapitala, usljed naplate dividende po osnovu vlasničkog udijela države u Elektroprivredi Crne Gore.

Preliminarni gotovinski deficit centralnog budžeta u 2018. ostvaren je u iznosu od 136,3 miliona eura ili 3,0% BDP-a, što je ispod Zakonom planiranog deficita od 142,8 miliona eura ili 3,1% BDP-a. U odnosu na prethodnu godinu, deficit budžeta manji je za 77,6 miliona eura ili 32,8%, što upućuje da su mjere fiskalne konsolidacije dale pozitivne

---

¹ Primici Budžeta uključuju izvorne prihode (direktne i indirektne poreze i neporeske prihode), pozajmice, primitke od otplate kredita, donacije i prihode od prodaje imovine.

rezultate. U isto vrijeme ostvaren je **suficit tekuće budžetske potrošnje** u iznosu od 105,5 miliona eura ili 2,3% BDP-a, što ukazuje da je deficit budžeta nastao isključivo usljed realizacije kapitalnog budžeta.

Ukupan državni dug (bez depozita), na dan 30. IX 2018, iznosio je 3.093,90 miliona eura, odnosno 67,19% BDP-a.

Kada je u pitanju **bankarski sistem**, isti karakteriše stabilnost, adekvatna kapitalizovanost i zadovoljavajuća likvidnost. Učešće nekvalitetnih kredita i potraživanja u ukupnim kreditima i potraživanjima bilježi smanjenje. Ukupna aktiva banaka na kraju decembra 2018. iznosi 4,4 milijarde eura, dok je na kraju prošle godine iznosila 4,2 milijarde eura.

Regionalna saradnja

U izvještajnom periodu je nastavljeno s proaktivnim učešćem u regionalnoj i međunarodnoj saradnji. Crna Gora je tokom 2018. predsjedavala **Američko-jadranskom poveljom (A5)**, prvi put u statusu članice NATO-a, odnosno po treći put od njenog osnivanja. Crnogorsko predsjedavanje Američko-jadranskom poveljom zaključeno je održavanjem sastanka ministara vanjskih poslova A5, 18. XII 2018. u Podgorici.

Vlada Crne Gore je 4. X 2018. usvojila Informaciju o predsjedavanju Crne Gore **Jadransko-jonskom inicijativom** u periodu maj 2018 - maj 2019, koja sadrži detaljan plan i program predsjedavanja. Predsjedavanje predviđa oko 17 aktivnosti u okviru tema: plavi rast/pomorska saradnja, održivi turizam i kultura, civilna zaštita i zaštita životne sredine, saobraćajna i energetska povezanost, nauka i istraživanje, antikorupcija, mladi, saradnja privrednih komora, gradova i univerziteta jadransko-jonskog regiona i parlamentarna saradnja.

U okviru **Berlinskog procesa/ZB6**, Crna Gora je učestvovala na Samitu u Londonu 10. VII 2018, na kojem je potpisana Zajednička deklaracija o regionalnoj saradnji i dobrosusjedskim odnosima u okviru Berlinskog procesa, Zajednička deklaracija o nestalim osobama u okviru Berlinskog procesa i Zajednička deklaracija o ratnim zločinima u okviru Berlinskog procesa. Crna Gora je na Samitu ujedno preuzela i obavezu implementacije aktivnosti u borbi protiv korupcije. Prije Samita, Crna Gora je učestvovala na sastanku ministara ekonomije (Beč, 4. VII 2018.) i na sastancima ministara vanjskih poslova i ministara unutrašnjih poslova (London, 9. VII 2018). Ministri unutrašnjih poslova članica Berlinskog procesa potpisali su 9. VII 2018. Zajedničku deklaraciju o principima razmjene informacija u primjeni zakona, usvojili francusko-njemačku inicijativu za zabranu nelegalnog posjedovanja, upotrebe i prodaje naoružanja u regionu do 2024. i podržali Poziv za akciju kojom će se zaustaviti prisilni rad, moderno ropstvo i trgovina ljudima na Zapadnom Balkanu.

Crna Gora je bila domaćin sastanka ministara vanjskih poslova Zapadnobalkanske šesterke, koji je održan u Budvi 29-30. XI 2018. Dodatno, izvještajni period je obilježilo i učešće Crne Gore na sastancima u okviru poljskog predsjedavanja Berlinskim procesom – sastanak generalnih direktora za evropske poslove ZB6 (Varšava, 12. XI 2018.) i sastanak državnih sekretara Ministarstva vanjskih poslova ZB6 (Poznanj, 3-4. XII 2018). U sklopu obaveza sa Samita Berlinskog procesa u Londonu, Crna Gora je učestvovala na sastanku o bilateralnim pitanjima u kontekstu Zajedničke deklaracije o regionalnoj saradnji i dobrosusjedskim odnosima (Beč, 16. XI 2018.) i bila domaćin prve Upravljačke grupe za bezbjednost u okviru Berlinskog procesa (Podgorica, 21. XI 2018.).

Zaštita životne sredine

Vlada Crne Gore je 4. X 2018. usvojila Informaciju o projektu „Finalizacija studije zaštite područja Ulcinjske solane“ i zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da dostavi Opštini Ulcinj Studiju zaštite kako bi Opština nastavila postupak uspostavljanja zaštite Solane, kroz organizovanje Javne rasprave za Studiju zaštite i Predlog odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra, shodno proceduri propisanoj u Zakonu o zaštiti prirode. Opština Ulcinj je raspisala 27. XII 2018. Javnu raspravu i ostavila rok za dostavljanje komentara do 31. I 2019.

Nastavljena je realizacija IPA projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže“. Projekat je strukturiran u tri glavne komponente: uspostavljanje osnova za pripremu Natura 2000 mreže, pripremni radovi na uspostavljanju Posebnih područja zaštite (pSCI) i prikupljanje podataka za pripremu područja za ptice SPA. Većina aktivnosti u okviru svake komponente je realizovana i to: treninzi o Natura 2000 obavezama, izrada pisanog nacrtu i rječnika za termine koji se koriste u Natura 2000 Direktivama, sporazum o konceptu Natura 2000 u Crnoj Gori, podrška u izradi odgovarajućih podzakonskih akata, Nacrt referentnih lista staništa, određivanje granica biogeografskih regiona i moguće izmjene Priloga Direktiva, referentne liste ptičjih vrsta za Crnu Goru i obuka o obavezama iz Direktive o pticama, potvrda nacionalnih kriterijuma za odabir SPA, predlog za SPA na osnovu postojećih i planiranih IBA Crne Gore, pripremne aktivnosti za kartiranje staništa i prikupljanje podataka o vrstama, mapiranje staništa na terenu za 9 KBA, prikupljanje podataka o vrstama. U toku je priprema dokumenta „Mapa puta i nedostaci“ koji će definisati plan daljih aktivnosti, dalji status planiranja mapiranja postojećeg stanja i narednih koraka.

ZAKLJUČAK

U drugoj polovini 2018. Crna Gora je nastavila da bilježi značajne rezultate u pregovaračkom procesu s Evropskom unijom, koji su afirmisani otvaranjem jednog novog pregovaračkog poglavlja na Međuvladinoj konferenciji u Briselu. Takođe, institucije u Crnoj Gori koje su uključene u proces pregovora s Evropskom unijom u kontinuitetu dobijaju ohrabrujuće poruke i podršku koja stiže sa adresa kako same Evropske unije, tako i njenih zemalja članica.

U izvještajnom periodu su usvojeni Osamnaesti i Devetnaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju i Deveti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju. Nastavljeno je sa održavanjem sektorskih pododbora: Pododbor za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, Pododbor za poljoprivredu i ribarstvo, Pododbor za pravdu, slobodu i bezbjednost, Pododbor za trgovinu, industriju, carine i poreze i Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku.

U skladu sa ustaljenom praksom izvještavanja koju je uvela Evropska komisija, Vlada Crne Gore je usvojila Prilog izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period 1. januar 2018 - 20. oktobar 2018. godine, koji je potom upućen Evropskoj komisiji.

Crna Gora je nastavila da njeguje dobrosusjedsku saradnju, a u okviru Berlinskog procesa je realizovan niz sastanaka na osnovu kojih su zemlje Zapadnog Balkana dogovorile konkretne mjere i aktivnosti u oblastima od zajedničkog interesa za dalji napredak u procesu evropske integracije.